

**НОВ
БЪЛГАРСКИ
УНИВЕРСИТЕТ**

КУРСОВА РАБОТА

ПО МЕЖДУНАРОДНИ ИКОНОМИЧЕСКИ ОТНОШЕНИЯ И ГЛОБАЛИЗАЦИЯ

НА ТЕМА:

ЕВРОПЕЙСКА ИНТЕГРАЦИЯ

Изготвил:

Проверил:

София, 2014

УВОД

Създаването на общата политика, която обхваща основните области на икономическия живот на наднационално ниво е основна и характерна черта на Европейската общност. Въпреки това, значимо различие се наблюдава във вътрешното равновесие, което води до различия в социалното и икономическо развитие на тези региони. Най-очевидното неравенство е относно прекомерната концентрация на различни пазарни процеси в експлоатация на тези региони, водещи до намаляване на регионалното регионалната диверсификация¹.

Един от ефективните механизми за намаляване на неравенствата в регионалното развитие е наличието на регионалната политика. Правните основи на тази политика бяха представени за първи път през 1957 г. в Рим в преамбюла ЕИО и през 1960г. в Договора за ECSC (European Coal and Steel Community). Това включва неминуеми детайли относно това как да се финансират нови дейности за регионите, които са в отчаяна нужда от индустриално развитие.

Една от основните цели на регионалната политика на ЕС е да се намалят разликите в икономическото, социално и териториално развитие чрез преразпределяне на бюджета. В тази област регионалната политика на ЕС е много често идентифицирана с политиката на сближаване, защото целта ѝ е да се намалят различията в икономическото развитие между регионите с помощта на структурните фондове, които са адресирани до най-бедните държава-членки.

Регионалната политика също се идентифицира със Структурната политика. Тази политиката е прилагана в регионите със замиращи отрасли или сектори на икономиката, като например тежка промишленост или текстилна промишленост².

По отношение на регионалната политика, две различни опции са на разположение: първата е изравняване, докато втората е поляризация³. Последователите на идеята за изравняване подкрепят намесата на ЕС в развитието на регионите. Целта на този тип интервенция е да се реструктурира икономиката, което от своя страна динамично увеличава растежа и започва процес на „догонване” на богатите региони.

¹ Puetter, U. [2011], 'Europe's deliberative intergovernmentalism: the role of the Council and European Council in EU economic governance', *Journal of European Public Policy*, Vol. 18, Issue 8: 1–18.

² Young, B. [2011], 'Economic Governance in the Eurozone: A New Dawn?', *Economic Sociology: The European Electronic Newsletter* 12/12, March.

³ Lagarde, Ch. [2011], 'How to Save Europe?', *Bloomberg Business Week*, September 22, 2011.

Другите, които защитават варианта за поляризация вярват, че всяка намеса от ЕС нарушава пазарния механизъм, който е най-ефективен за тях; те предпочитат ЕС да не се намесва в процесите на регионално развитие.

1. Регионална намеса

Горепосочените варианти са двата използвани за постигане на основната цел, изравняване на социалното и икономическото развитие на региони, особено след разширяването на Европейския съюз през 01 Май 2004г., където най-бедните страни с техните слабо развити райони получиха членство и се присъединиха към съществуващите ЕС-15. Това е предизвикателство за политиката на регионално развитие в две измерения: първо, това е довело до удвояването на населението в районите, където техният БВП на глава от населението е под 75%; На второ място - се е увеличил мащаба на съществуващите различия, дори още повече.

Базирайки се на Третия Доклад за Социална и Икономическа Кохезия в ЕС, приемането на десетте нови страни в Общността има за статистически резултат от намаляване на средния БВП на глава от населението с около 12.5%.

Въз основа на данните на Евростат от 2012г., най-богатите страни (Люксембург, Норвегия, и Швеция) имат около 10% от населението след разширяването до ЕС-27. Те се характеризират със среден БВП на глава от населението до 200% в сравнение с ЕС-27. И все пак по-бедните региони, като България, Латвия и Румъния имат „жалкия“ БВП на глава от населението, който не надминава 47%.

В резултат на това неравновесие, всички страни, които станаха държави-членки на ЕС през 01 май 2004 избират 1-ва цел на политиката на регионално развитие, която е конвергенция. Това означава развитие чрез сближаване на по-бедните държави-членки и региони, чрез подобряване на условията за икономически растеж и увеличава на работните места.

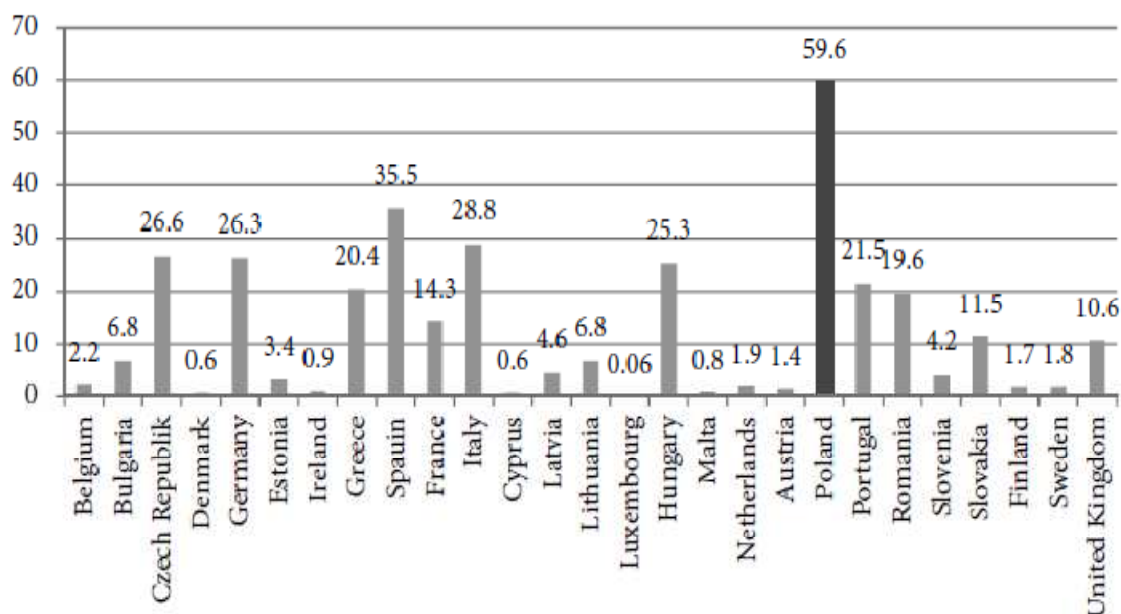
Прилагането на европейската политика за регионално развитие (в рамките на първия период 2004-2006) е означавало възможност за използване около € 18 млрд. в рамките на този период. Обща сума на разположение в Общността е около € 13 млрд, в рамките на седем оперативни програми, две инициативи на Общността (INTERREG и EQUAL) и Кохезионния фонд.

Полските региони водят класацията по отношение на споразумения, подписани и следователно частично финансирани от ЕС са: Померания, Силезия, Велика Полша, Долна Силезия, като по този начин те имат най-висок БВП на глава от населението.

Въпреки това, долна Силезия и Западна Померания се характеризират с възможност да предоставят повече финансова подкрепа на своите жители.

Финансовата подкрепа в изминалия период (2007-2013) на структурните фондове в Европейския съюз възлиза на около 60 милиарда €, където Полша е във водещите позиции в ЕС-27, а България е някъде около средата (виж фигура 1).

Фиг.1. Разпределение на евросредствата по региони

Източник: Евростат

2. НОВИЯТ ПЕРИОД (2014-2020)

Най-вероятно в новата бюджетна перспектива приоритет ще бъде даден на насърчаването на разработването на иновативни проекти. ЕС също предлага да се увеличат с 46% средствата за научни изследвания и иновации (80 € млрд). Въпрос е дали такава промяна на приоритетите е от полза за България. Дори ако текущия бюджет на политиката за сближаване, предназначена за нашата страна, да остане на ниво, подобно на това от години 2007-2013, дали способността ни да усвоим тези средства след промяната на приоритетите ще остане непроменена? Разбира се, в България имаме много области, които все още бедствено нуждаят от основна инфраструктура. Целесъобразно е да се постави под въпрос и дебата за това дали Европейските фондове ще продължат финансирането за този тип инвестиции и какъв ще е мащабът на този вид интервенция. Наличното финансиране вероятно няма да бъде намалено, но ще бъде повишен акцент върху прилагането на иновативни проекти.

Тяхното прилагане само на ниво предприятие, няма да бъде възможно; сътрудничество с изследователски и изследователски институции ще бъде необходимо. За да се улесни това сътрудничество, формулата за публично-частно партньорство би била полезно като позволява на проекти да включват различни заинтересовани страни. Тази формула може да допринесе в още по-голяма степен за резултати по съчетаване на европейски, публични и частни ресурси в проекти.

В дискусиата по бъдещата структурна политика трябва да се вземат под внимание най-важния стратегически документ в Европейския съюз - стратегията "Европа 2020". Европейския съюз включва пет цели:

- Увеличаване на заетостта (75% от хората на възраст 20-64 години трябва да имат заетост);

- Борба срещу изменението на климата (т.нар постиженията на предположенията, 20-20-20 пакет, а именно намаляване на емисиите на CO₂ с 20% в сравнение с 1990, ръст в потреблението на енергия от възобновяеми източници с 20%, увеличаване на енергийната ефективност с 20%);

- Образование (ограничаване на броя на преждевременно напускащите училище до 10% при увеличаване с до 40% процента от хората на възраст 30-34 години, които притежават висше образование или еквивалентно);

- Борба срещу бедността (най-малко 20 милиона души трябва да бъдат защитени от бедност и социално изключване);

- Насърчаване на иновациите (3% от БВП на ЕС трябва да се инвестират в научни изследвания и развитие).

С приемането на този документ като основа за преговорите на бъдещата кохезионната политика, аргументите за пълна преориентация на приоритетите в иновационните дейности изглежда да няма никакъв шанс. Само една от по пет цели на стратегическия документ Европа 2020 г. се отнася до изграждане на инфраструктура. Въпреки това, може да се прибегне до цели, които директно споменават необходимостта от изграждане на основна инфраструктура. За борба с климатичните промени, за създаване на алтернативни източници на енергия, за повишаване на енергийната ефективност - всичко това се нуждае от този тип на инвестициите. Съчетание от цели за борба с бедността, насърчаване на заетостта и образованието също са съвместими със съществуващите „меки” елементи на структурната политика.

Всички тези дейности могат да бъдат в съответствие с приоритета на иновациите (например насърчаване и подобряване на качеството на образованието в

определени области). В момента структурните политики са насочени в научноизследователска и развойна дейност, подобряване на достъпа до широколентов интернет, интелигентна транспортна и енергийна инфраструктура, енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници, развитие на предприемачеството и развитието на умения чрез обучение и подобряване на качеството на образованието. Тези дейности трябва все още да се развиват. Аргументът за запазване и дори увеличаване на разходите в тези области в следващия програмен период, може да се спомене, по примера на бившата ГДР, където основната слабост е по отношение на човешкия капитал.

Заключението от неотдавнашния „доклада за сближаването”, публикуван през 2010г., също включва изисквания, произтичащи от необходимостта да се постигнат целите на документ „Европа 2020”. Един от основните постулати е да се увеличи концентрацията на ресурсите. Държавите и регионите ще трябва да прилагат няколко основни приоритета за тяхното развитие. Колкото повече пари един регион получи, толкова по-голям брой приоритети е възможно да се постигнат, но в случай на региони, където финансирането ще да бъде по-малко, ще трябва да се идентифицират ключовите приоритети и работат да се съсредоточи само върху тях. Някои от приоритетите ще бъдат задължителни, а други ще работят на принципа „a la carte”.

Бюджетът за периода 2014-2020 г. предлага създаването на фонда за енергийна, транспортна и телекомуникационна инфраструктура - известен като Механизма за свързване на Европа (CEF). Създаването на инструмент, отговарящ за инфраструктурата е в съответствие с нашите очаквания, но начините за изпълнението на този инструмент предизвикват известно безпокойство. Фонд, в размер на 50 млрд € (40 € млрд плюс 10 млрд € от Кохезионния) ще заменят сегашните 8 млрд € заделени за развитие на Транс-европейските транспортни мрежи. Транспортът в новия инструмент е 31.7 млрд €, но правилата на неговата работа все още не са ясни.

Друга причина за безпокойство може да се намери във въвеждането на система от условия и стимули, по-специално кондициониране на регионалната помощ при спазване на правилата на Пакта за стабилност и растеж. Въпреки, че необходимостта за санкциониране на неспазването не подлежи на съмнение, особено в перспективата на „PIIGS” страни. Вместо това е много съмнително, че отговорът би могъл да бъде, да се накажат най-бедните региони с отлагане на помощта за развитие. Трудно е да си представим, как правилото, че: „отмяната на настоящите или бъдещи плащания от ЕС

бюджет не трябва да повлияе на крайните бенефициенти на средствата от ЕС” ще се осъществи на практика.

Философията зад това решение е в рязък контраст с гигантската подкрепата, която Европейските страни предоставят на Гърция. От една страна, страните сътрудниците отпускат огромна подкрепа и ангажират на средства за помощ за тази страна, а от друга страна в структурните политики се планира да се свърже помощта с бюджетната дисциплина. Решение ощетява предимно регионите и бизнеса т.е. актьорите, които нямат пряко влияние върху решенията на централните органи, отговорни за ситуацията на обществените финанси.

Използвана литература:

1. Puetter, U. [2011], ‘Europe’s deliberative intergovernmentalism: the role of the Council and European Council in EU economic governance’, *Journal of European Public Policy*, Vol. 18, Issue 8: 1–18.
2. Young, B. [2011], ‘Economic Governance in the Eurozone: A New Dawn?’, *Economic Sociology: The European Electronic Newsletter* 12/12, March.
3. Lagarde, Ch. [2011], ‘How to Save Europe?’, *Bloomberg Business Week*, September 22, 2011.
4. Budget for Europe 2020 [2011a], Part I, Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, COM (2011) 500/I final.
5. Budget for Europe 2020 [2011b], Part II, Policy Fiches – Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, COM (2011) 500/II final.
6. Communication from the Commission Europe 2020 [2010], A strategy for smart, sustainable and inclusive growth, COM (2010) 2020 final.
7. *Fifth report on economic, social and territorial cohesion* [2010], Publications Office of the European Union. Luxembourg.
8. Proposal for a [2011a] *Regulation of the European Parliament and of the Council* amending Regulation (EC) No 1082/2006 COM (2011) 610 final.
9. Proposal for a [2011b] *Regulation of the European Parliament and of the Council* No 1083/2006, COM (2011) 615 final.
10. Proposal for a [2011c], *Regulation of the European Parliament and of the Council* No 1080/2006, COM (2011) 614 final.
11. Proposal for a [2011d], *Regulation of the European Parliament and of the Council* COM (2011) 611 final.
12. Proposal for a [2011e], *Regulation of the European Parliament and of the Council* No 1084/2006, COM (2011) 612 final.
13. Proposal for a [2011f], *Regulation of the European Parliament and of the Council* No 1081/2006, COM (2011) 607 final.